भगवान् श्रीकृष्णस्य अवतरणम्

कथायाः रचकः गजवाड रामः

ासभारतदेशे पञ्च-सहस्र-वर्षाधिक पूर्वं मथुरा नगरे उग्रसेन नाम महाराजा आसीत्। तस्य पुत्रस्य नाम कंसः। कंसः महा क्रूरः आसीत्। मथुरा नगरस्य सर्वान् जनान् पीडितवान्। तस्य भगन्याः नाम देवकी आसीत्। देवक्याः च वसुदेवस्य विवाहानन्तरं तौ रथमारुह्य वसुदेवस्य गृहं प्रति गन्तुं सिद्धः आस्ताम्। तस्मिन् समये एव आकाशात् उच्चैः ध्वनिं जनाः श्रुतवन्तः। हे मूर्ख कंस देवकी वसुदेवस्य अष्टम पुत्रः भवतः मृत्यु कारकः भविष्यति इति। सः कंसः आकाशवाण्याः वचनं श्रुत्वा बहु क्रोधे तत् क्षणमेव देवकीं गृहीत्वा रथात् अवरूह्य खड्गेन मारयितुं सिद्धः आसीत्। तदा बुद्धिमान् वसुदेवः कंसेन उक्तवान् इति हे कंस देवकी प्रति शिशुं प्रसूतयति भवते एव यच्छामि। किन्तु सः क्रूर कंसः देवकीं च वसुदेवं बन्धनं कृत्वा कारागृहे स्थापितवान्। देवक्याः वसुदेवस्य प्रथम द्वितीय तृतीय चतुर्थ पञ्चम शष्टम च सप्तम शिशुं क्रूर कंसः हन्ति स्म। एकस्मिन् रात्रौ मुकुट कुण्डल शङ्खु चक्र गदा हस्ते सर्वाभरणानि भूषित पीताम्बरधारी सूक्ष्मरूपे महाविष्णुः देवक्या दृष्यते। तं महाविष्णुं दृष्ट्वा देवकी अति प्रसन्नः अभवत्। हे भगवन् भवतः महिमा कः जाने भवान् एव हि विश्वधाता विश्वपोषकः खलु प्रलय कारकः। युगयुगादि समयः पर्यन्तं भवते क्षणमात्रमेव। ॐ नमो भगवते वासुदेवाय देवकी इति स्तुवति स्म। तदनन्तरं देवकी गाडनिद्रायां अष्टम शिशुं प्रसूतयति स्म। श्रवणमासे उत्तरपक्षे रोहिणी नक्षत्रे मध्य रात्रौ महविष्णोः भगवान् श्रीकृष्णस्य इह लोके अवरणमभवत्। एततेव कृष्ण-जन्माष्टमि जनाः वदन्ति।

विष्णु मायया तत् क्षणमेव कारागृहस्य सर्वाणि द्वाराणि उद्घाटयन्ति स्म। वसुदेवः तं शिशुं कण्डोले स्थापयित्वा यमुना नदीं तीर्त्वा नन्दगोपस्य गृहमगच्छत्। तस्मिन् समये एव नन्दगोपस्य पत्नी यशोदा अपि गाडनिद्रायां पुत्रीं प्रसूतयति स्म। सा पुत्री महा शक्तिः नारायणी एव आसीत्। नन्दगोपः वसुदेवस्य मित्रं आसीत्। वसुदेवः स्वपुत्रं यशोदायाः समीपे स्थापयित्वा नन्दगोपस्य पुत्रीम् स्वीकृत्य कारागृहम् आगछत्। तत्र तां देवक्याः समीपे स्थापयति स्म। रात्रौ देवकी अष्टम शिशुं प्रसूतयति इति वार्तां कंसः श्रुत्वा तत् क्षणमेव कारागृगम् आगच्छति स्म। तां शिशुं गृहीत्वा क्रूर कंसः खड्गेन हन्तुं सिद्धः आसीत्। किन्तु सा शक्तिः आकाशे उत्पतित्वा उक्तवती हे मूर्ख कंस देवक्याः वसुदेवस्य अष्टम पुत्रः भवतः मृत्युकारकः नन्दग्रामे कुशलिनः अस्ति इति।

Bhagavān śrīkṛṣṇasya avataraṇam

bhäratadeçe païca-sahasra-varñädhika pürvaà mathurä nagare ugrasena näma mahārājā āsīt | tasya putrasya näma kaàsaù| kaàsaù mahä krüraù äsét| mathurä nagarsya sarvän janän péòitavän| tasya bhaganyäù näma devaké äsét| devakyäù ca vasudevasya vivähänantaraà tau rathamäruhya vasudevasya gåhaà prati

gantuṁ siddhaḥ āstām|tasmin samaye eva ākāśāt uccaiḥ dhvaniṁ janāḥ śrutavantaḥ| he mūrkha kaṁsa devakī vasudevasya aṣṭama putraḥ bhavataḥ mṛtyu kārakaḥ bhaviṣyati iti| saḥ kaṁsaḥ ākāśavāṇyāḥ vacanaṁ śrutvā bahu krodhe tat kṣaṇameva devakīṁ gṛhītvā rathāt avarūhya khaḍgena mārayituṁ siddhaḥ āsīt| tadā buddhimān vasudevaḥ kaṁsena uktavān iti he kaṁsa devakī prati śiśuṁ prasūtayati bhavate eva yacchāmi| saḥ kintu krūra kaṁsaḥ devakīṁ ca vasudevaṁ bandhanaṁ kṛtvā kārāgṛhe sthāpitavān| devakyāḥ vasudevasya prathama dvitīya tṛtīya caturtha pañcama

śaṣṭama ca saptama śiśuṁ krūra kaṁsaḥ hanti sma। ekasmin rātrau mukuṭa kuṇḍala śaṅku cakra gadā haste sarvābharaṇāni bhūṣita pītāmbara-dhārī sūkṣmarūpe mahāviṣṇuḥ devakyā dṛṣyate। taṁ mahāviṣṇuṁ dṛṣṭvā devakī ati prasannaḥ abhavat। he! bhagavan bhavavataḥ mahimā kaḥ jāne bhavān eva viśva-dhātā viśvapoṣakaḥ khalu pralaya-kārakaḥ। yugayugādi samayaḥ paryantaṁ bhavate kṣaṇamātrameva। oṁ namo bhagavate vāsudevāya devakī iti stuvati sma। tadanantaraṁ devakī gāḍanidrāyām aṣṭama śiśuṁ prasūtayati sma। śravaṇamāse uttarapakṣe rohiṇī nakṣatre madhya rātrau mahaviṣṇoḥ bhagavān śrīkṛṣṇasya iha loke avataraṇamabhavat। etateva kṛṣṇa janmāṣṭami janāḥ vadanti। viṣṇu māyayā tat kṣaṇameva kārāgṛhasya sarvāṇi dvārāṇi udghāṭayanti sma। vasudevaḥ taṁ śiśuṁ kaṇḍole sthāpayitvā yamunā nadīṁ tīrtvā nandagopasya gṛhamagacchat। tasmin samaye eva nandagopsya patnī yaśodā api gāḍanidrāyāṁ putrīṁ prasūtayati sma। sā putrī mahā śaktiḥ nārāyaṇī eva āsīt। nandagopaḥ vasudevasya mitram āsīt। vasudevaḥ svaputraṁ yaśodāyāḥ samīpe sthāpayitvā nandagopasya putrīm svīkṛtya kārāgṛham āgachat। tatra tāṁ devakyāḥ samīpe sthāpayati sma। rātrau devakī aṣṭama śiśuṁ prasūtayati iti vārtāṁ kaṁsaḥ śrutvā tat kṣaṇameva kārāgṛgam āgacchati sma। tāṁ śiśuaṁ gṛhītvā krūra kaṁsaḥ khaḍgena hantuṁ siddhaḥ āsīt। kintu sā śaktiḥ ākāśe utpatitvā uktavatī he mūrkha kaṁsa devakyāḥ vasudevasya aṣṭama putraḥ bhavataḥ mṛtyukārakaḥ nandagrāme kuśalinaḥ asti iti।